

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี

เลขที่รับ..... 341A

วันที่..... - 7 พ.ค. 2569

เวลา.....

บพ. บถ. สส. กม. กก. บป.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

พฤษภาคม ๒๕๖๙

ที่ มท ๐๘๒๑.๒/ว ๓๑๓๕

เรื่อง แนวทางการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่การออกแบบก่อสร้าง และหลักเกณฑ์ด้านสุขลักษณะ
ของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ.๒๕๖๙

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือกรมอนามัย ที่ สธ ๐๙๒๔.๐๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๙ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากกรมอนามัยว่า คณะกรรมการสาธารณสุข
ได้มีมติออกคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข เรื่อง แนวทางการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่
การออกแบบก่อสร้าง และหลักเกณฑ์ด้านสุขลักษณะของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๖๙
ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๙ เพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือผู้ดำเนินกิจการรับทำการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ
นำไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่การออกแบบก่อสร้าง และการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์
ด้านสุขลักษณะของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เหมาะสมตามหลักวิชาการ

ในการนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งประชาสัมพันธ์
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทราบแนวทางการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่
การออกแบบก่อสร้าง และหลักเกณฑ์ด้านสุขลักษณะของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ และพิจารณาดำเนินการ
ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป รายละเอียดปรากฏตาม QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิริพันธ์ ศรีกงพลี)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
กลุ่มงานสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๒
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ dlawaste2112@gmail.com

คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข
เรื่อง แนวทางการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ การออกแบบก่อสร้าง
และหลักเกณฑ์ด้านสุขลักษณะของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ
พ.ศ. ๒๕๖๙

โดยสมควรให้มีคำแนะนำแนวทางการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ การออกแบบก่อสร้าง และหลักเกณฑ์ด้านสุขลักษณะของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ เพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือผู้ดำเนินการรับทำการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ การออกแบบก่อสร้าง และการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ด้านสุขลักษณะของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เหมาะสมตามหลักวิชาการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับคณะกรรมการสาธารณสุขในคราวประชุมครั้งที่ ๑๕๒-๔/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ จึงได้มีมติออกคำแนะนำต่อราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น และแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ การออกแบบก่อสร้าง และสุขลักษณะของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในคำแนะนำนี้

“การเผาในเตาเผา (Incineration)” หมายความว่า การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยการเผาในเตาเผาตามข้อ ๒๕ (๑) ของกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยใช้เทคโนโลยีเตาเผาที่มีห้องเผามูลฝอยติดเชื้อและห้องเผาควัน การเผามูลฝอยติดเชื้อให้เผาที่อุณหภูมิไม่ต่ำกว่า ๗๖๐ องศาเซลเซียส และในการเผาควันให้เผาด้วยอุณหภูมิไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ องศาเซลเซียส

“การทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ (Steam Sterilization/Autoclave)” หมายความว่า การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ ตามข้อ ๒๕ (๒) ของกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่เป็นเทคโนโลยีการใช้ความร้อนแบบชื้นหรือแบบเปียก โดยการแทรกตัวของไอน้ำเข้าไปในมูลฝอยติดเชื้อภายใต้การควบคุมความดัน ร่วมกับอุณหภูมิและระยะเวลาการทำลายเชื้อที่เหมาะสมเพื่อทำลายเชื้อแบคทีเรีย เชื้อรา ไวรัส และปรสิต ในมูลฝอยติดเชื้อ

“การทำลายเชื้อด้วยความร้อน (Thermal inactivation)” หมายความว่า การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยการทำลายเชื้อด้วยความร้อนตามข้อ ๒๕ (๓) ของกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยเป็นเทคโนโลยีการใช้ความร้อนแบบชื้นหรือแบบแห้ง เพื่อทำลายเชื้อแบคทีเรีย เชื้อรา ไวรัส และปรสิตในมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ ๒ การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นพิจารณากฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ และคำแนะนำนี้ประกอบการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น

ข้อ ๓ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาคำเนินการหรือกำกับดูแลหรืออนุญาต แล้วแต่กรณีเกี่ยวกับการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อของบุคคลหรือหน่วยงาน ดังต่อไปนี้

- (๑) ราชการส่วนท้องถิ่น
 - (๒) ราชการส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่ดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง
 - (๓) บุคคลซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม
 - (๔) บุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ดำเนินการรับทำการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการตามมาตรา ๑๘
- ข้อ ๔ ในกรณีที่มีสถานบริการสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการต้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายได้แจ้งดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองตามข้อ ๖ ของกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็นชอบตามคำแนะนำนี้ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ การเผาในเตาเผา

ข้อ ๕ พื้นที่สำหรับใช้เป็นสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยวิธีการเผาในเตาเผา ควรพิจารณาความเหมาะสม ดังนี้

- (๑) ห้ามใช้พื้นที่ดังต่อไปนี้ เป็นสถานที่ตั้งสำหรับการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยวิธีการเผาในเตาเผา
 - (ก) พื้นที่สำคัญด้านสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ที่มีความสำคัญระดับโลก ระดับชาติ และระดับท้องถิ่น อาทิ แหล่งโบราณคดี ประวัติศาสตร์ และปูชนียสถาน ซึ่งมีกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีประกาศไว้แล้ว แหล่งน้ำธรรมชาติหรือคลองขุด บ่อน้ำใต้ดินสำหรับผลิตน้ำประปาของชุมชน สนามบิน พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ และ ๒ พื้นที่อนุรักษ์ ป่าชายเลน ป่าสงวน ดินน้ำลำธาร และพื้นที่เสี่ยงภัยธรรมชาติ ตามที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด
 - (ข) พื้นที่ห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง
 - (ค) พื้นที่ห้ามตั้งโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน
 - (ง) พื้นที่ห้ามก่อสร้างอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร
- (๒) พื้นที่สำหรับใช้เป็นสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ควรตั้งอยู่ห่างจากแนวเขตติดต่อศาสนสถาน สถานศึกษา สถานเลี้ยงเด็ก สถานดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ป่วยพักฟื้นหรือผู้พิการ ที่พักอาศัยของประชาชน หรือสถานที่อื่นใดที่ต้องมีการคุ้มครองสุขภาพของประชาชนเป็นพิเศษ อย่างน้อย ๑๐๐ เมตรทุกด้าน เพื่อป้องกันปัญหาเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง
- (๓) พื้นที่สำหรับใช้เป็นสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ควรเป็นพื้นที่ที่มีที่ดินต่อเนื่องผืนเดียว และมีขนาดเพียงพอสามารถรองรับระบบเผามูลฝอยติดเชื้อและระบบอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๖ การออกแบบก่อสร้างระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ควรพิจารณาข้อกำหนดและหลักเกณฑ์ ดังนี้

- (๑) มีอาคารโรงเรือนที่ได้รับการออกแบบและก่อสร้างตามมาตรฐานทางวิศวกรรม มีความมั่นคงแข็งแรง มีขนาดเพียงพอและเหมาะสม สามารถรองรับระบบการเผามูลฝอยติดเชื้อและระบบอื่นที่เกี่ยวข้อง พร้อมมีระบบการระบายอากาศภายในอาคารให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร
- (๒) มีระบบเตาเผามูลฝอยติดเชื้อที่ได้รับการออกแบบและก่อสร้างตามมาตรฐานทางวิศวกรรม เป็นเตาเผาแบบสองห้องเผาที่มีห้องเผามูลฝอยติดเชื้อ (ห้องเผาหลัก) และห้องเผาไหม้

อากาศเสีย (ห้องเผาควัน) โดยห้องเผาหลักต้องควบคุมอุณหภูมิการเผาไม่ต่ำกว่า ๗๖๐ องศาเซลเซียสและในการเผาควันให้เผาด้วยอุณหภูมิไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ องศาเซลเซียส โดยมีระยะเวลาในการเผาควันไม่น้อยกว่า ๒ วินาที

(๓) มีระบบบำบัดมลพิษทางอากาศ (Air Pollution Control System) ที่ได้รับการออกแบบและก่อสร้างตามมาตรฐานทางวิศวกรรมที่มีประสิทธิภาพสามารถบำบัดอากาศเสีย เช่น ฝุ่น แก๊สพิษ โลหะหนัก ไตออกซิน และฟิวแรน ให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๔) มีระบบป้อนมูลฝอยติดเชื้อ (Feeding) โดยผู้ปฏิบัติงานมูลฝอยติดเชื้อต้องไม่สัมผัสมูลฝอยติดเชื้อโดยตรง และระบบป้อนมูลฝอยติดเชื้อต้องมีระบบป้องกันควันหรืออากาศเสียจากห้องเผาไหลย้อนกลับออกมาสู่ภายนอกที่มีประสิทธิภาพ

(๕) มีระบบลำเลียงการถ่ายเถ้าหนัก (Bottom Ash) และเถ้าลอย (Fly Ash) ที่เกิดจากระบบการเผาไหม้ไปสู่ระบบเก็บกักและการขนส่งอย่างปลอดภัยและสามารถป้องกันการฟุ้งกระจายของฝุ่นละอองได้

(๖) มีปล่องระบายอากาศเสียทำจากวัสดุที่ได้มาตรฐาน สามารถดำเนินการตรวจวัดคุณภาพอากาศได้อย่างสะดวกและปลอดภัย โดยความสูงของปล่องระบายอากาศเสียให้มีความสูงขึ้นอยู่กับการคำนวณโดยใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและต้องไม่ต่ำกว่า ๒๐ เมตร

(๗) เตาเผามูลฝอยติดเชื้อ ที่มีความสามารถในการเผาสูงสุดตั้งแต่ ๕ ตันต่อวันขึ้นไป ต้องระบายมลพิษทางอากาศให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด อาทิ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂) ออกไซด์ของไนโตรเจน (NO_x) คาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ไฮโดรเจนคลอไรด์ (HCl) ความทึบแสง ฝุ่นละออง ไฮโดรเจนฟลูออไรด์ (HF) สารประกอบไตออกซิน ให้มีการตรวจวัดและรายงานมลพิษอากาศจากปล่องระบายตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ให้แสดงค่าอุณหภูมิห้องเผาไหม้หลัก อุณหภูมิห้องเผาไหม้ควัน อุณหภูมิที่ออกจากระบบลดอุณหภูมิ และอุณหภูมิลายปล่อง โดยแสดงผลเป็นรายเดือน และรายงานต่อราชการส่วนท้องถิ่น อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

(๘) มีที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่สามารถรองรับมูลฝอยติดเชื้อ อย่างน้อย ๗ วัน เพื่อรองรับภาวะฉุกเฉินและช่วงการบำรุงรักษาเครื่องจักร โดยมีขนาดเพียงพอที่จะเก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไว้ได้จนกว่าจะทำการกำจัด ทั้งนี้ ที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และสุขลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) มีลักษณะไม่แพร่เชื้อ และอยู่ในที่ที่สะดวกต่อการขนมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัด

(ข) พื้นและผนังต้องเรียบ ทำความสะอาดได้ง่าย

(ค) มีรางหรือท่อระบายน้ำทิ้งเชื่อมต่อกับระบบบำบัดน้ำเสีย

(ง) มีลักษณะโปร่ง ไม่อับชื้น

(จ) มีการป้องกันสัตว์และแมลงเข้าไป มีประตูกว้างพอสมควรตามขนาดของห้องหรืออาคาร เพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติงาน และปิดด้วยกุญแจหรือปิดด้วยวิธีอื่นที่บุคคลทั่วไปไม่สามารถที่จะเข้าไปได้

(ฉ) มีข้อความเป็นคำเตือนว่า "ที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ" ด้วยสีแดง และมีขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจนแสดงไว้ด้วย

(ช) จัดให้มีลานสำหรับล้างรถเข็นและภาชนะรองรับมูลฝอยติดเชื้อ อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ที่เกี่ยวข้อง และลานนั้นต้องมีรางหรือท่อรวบรวมน้ำเสียเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย

ในกรณีที่เกิดภาชนะเกิน ๗ วัน ต้องสามารถควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ที่ ๑๐ องศาเซลเซียส หรือต่ำกว่านั้น

(๘) มีระบบ...

(๙) มีระบบรวบรวมน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียพร้อมระบบฆ่าเชื้อโรค ที่ได้รับการออกแบบและก่อสร้างตามมาตรฐานทางวิศวกรรมที่มีประสิทธิภาพ สามารถบำบัดหรือปรับปรุงคุณภาพน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากทุกกิจกรรมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๑๐) มีพื้นที่สำหรับเก็บกักเถ้าหนัก (Bottom Ash) และเถ้าลอย (Fly Ash) ที่สามารถป้องกันการปนเปื้อนต่อสิ่งแวดล้อม

(๑๑) มีระบบในการนำเถ้าหนัก (Bottom Ash) ไปกำจัดเป็นประจำ โดยใช้วิธีการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) หรือปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๑๒) มีระบบในการนำเถ้าลอย (Fly Ash) ไปกำจัดเป็นประจำ โดยใช้วิธีการฝังกลบอย่างปลอดภัย (Secured Landfill) หรือปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๑๓) จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่และอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยและเหตุฉุกเฉิน รวมทั้งเอกสารแสดงขั้นตอนการแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ทั้งนี้ ต้องมีการบำรุงรักษาอุปกรณ์ดังกล่าวให้พร้อมใช้งานได้เสมอ

ข้อ ๗ หลักเกณฑ์และสุขลักษณะของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ให้บุคคลหรือหน่วยงานตามข้อ ๓ และข้อ ๔ ควบคุมกำกับหรือดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และสุขลักษณะของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ดังนี้

(๑) จัดให้มีพื้นที่แนวกันชนโดยรอบภายในอาณาเขตของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ จัดเป็นพื้นที่สำหรับปลูกต้นไม้ ถนน และรางระบายน้ำผิวดิน เพื่อลดปัญหาด้านทัศนียภาพจากการเผาและปัญหากลิ่นรบกวน

(๒) มีมาตรการ วิธีการ หรือแนวทางปฏิบัติ เพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อโรค สัตว์และแมลงพาหะนำโรค ฝุ่นละออง กลิ่น เสียง ความสั่นสะเทือน หรือการดำเนินการที่อาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง

(๓) มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๔) ต้องจัดให้มีการทำความสะอาดสว่างภายในอาคารที่เพียงพอตามลักษณะงาน ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๕) ต้องควบคุมและรักษาระดับความร้อนภายในอาคารที่มีผู้ปฏิบัติงานทำงานอยู่ มิให้เกินมาตรฐานตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๖) จัดให้มีแผนป้องกันและระงับเหตุฉุกเฉิน รวมถึงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและระงับเหตุฉุกเฉิน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

ส่วนที่ ๒

การทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ และการทำลายเชื้อด้วยความร้อน

ข้อ ๘ พื้นที่สำหรับใช้เป็นสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยวิธีการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ หรือการทำลายเชื้อด้วยความร้อน ควรตั้งอยู่ห่างจากแนวเขตที่ติดต่อกับพื้นที่พักอาศัยของประชาชนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงอย่างน้อย ๕๐ เมตร ทุกด้าน เพื่อป้องกันปัญหาเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง

ข้อ ๙ การออกแบบก่อสร้างระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยวิธีการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำหรือการทำลายเชื้อด้วยความร้อน ควรพิจารณาข้อกำหนดและหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) เป็นอาคารหรือห้องแยกเฉพาะเป็นสัดส่วน มีความมั่นคงแข็งแรง ปิดมิดชิด มีขนาดเพียงพอและเหมาะสม สามารถรองรับระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อและระบบอื่นที่เกี่ยวข้อง พร้อมมีระบบการระบายอากาศภายในอาคารที่เหมาะสม เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(๒) ระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อมีประสิทธิภาพสามารถทำลายเชื้อโรค อาทิ แบคทีเรีย เชื้อรา ไวรัส และปรสิตในมูลฝอยติดเชื้อได้หมด

(๓) มีการควบคุมและบันทึกข้อมูลการทำงานของระบบฯ เช่น อุณหภูมิในการฆ่าเชื้อ แรงดัน และระยะเวลาการฆ่าเชื้อในแต่ละรอบของการใช้งานให้เป็นไปตามมาตรฐานของผู้ผลิต

(๔) มีที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่สามารถรองรับมูลฝอยติดเชื้อ อย่างน้อย ๗ วัน เพื่อรองรับภาวะฉุกเฉินและช่วงการบำรุงรักษาเครื่องจักร โดยมีขนาดเพียงพอที่จะเก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไว้ได้จนกว่าจะทำการกำจัด ทั้งนี้ ที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และสุขลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) มีลักษณะไม่แพร่เชื้อ และอยู่ในที่ที่สะดวกต่อการขนมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัด

(ข) พื้นและผนังต้องเรียบ ทำความสะอาดได้ง่าย

(ค) มีรางหรือท่อระบายน้ำเสียเชื่อมต่อกับระบบบำบัดน้ำเสีย

(ง) มีลักษณะโปร่ง ไม่อับชื้น

(จ) มีการป้องกันสัตว์และแมลงเข้าไป มีประตูกว้างพอสมควรตามขนาดของห้องหรืออาคาร เพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติงาน และปิดด้วยกุญแจหรือปิดด้วยวิธีอื่นที่บุคคลทั่วไปไม่สามารถที่จะเข้าไปได้

(ฉ) มีข้อความเป็นคำเตือนว่า “ที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ” ด้วยสีแดง และมีขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจน แสดงไว้ด้วย

(ช) มีลานสำหรับล้างรถเช่นอยู่ใกล้ที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ และลานนั้นต้องมีรางหรือท่อรวบรวมน้ำเสียเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย

ในกรณีที่เกิดภาชนะเกิน ๗ วัน ต้องสามารถควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ที่ ๑๐ องศาเซลเซียส หรือต่ำกว่านั้นได้

(๕) มีระบบรวบรวมอากาศเสียที่เกิดจากภายในห้องหรืออาคารระบบกำจัด เพื่อรวบรวมอากาศเสียที่เกิดขึ้นเข้าสู่ระบบบำบัดมลพิษทางอากาศ

(๖) มีระบบบำบัดมลพิษอากาศที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และต้องเปิดใช้งานตลอดเวลาที่มีการใช้งานระบบฯ รวมถึงมีการตรวจสอบประสิทธิภาพการทำงานของระบบบำบัดและการบำรุงรักษาอย่างเหมาะสม มีการควบคุมมาตรฐานอากาศเสียหรือกลิ่นที่ ระบายออกทางปล่องระบายอากาศหรือจากอาคารดำเนินการ โดยต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหาเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง

(๗) มีระบบรวบรวมน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียพร้อมระบบฆ่าเชื้อโรคที่มีประสิทธิภาพ สามารถบำบัดหรือปรับปรุงคุณภาพน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากทุกกิจกรรมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๘) จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่และอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยและเหตุฉุกเฉิน รวมทั้งเอกสารแสดงขั้นตอนการแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ทั้งนี้ ต้องมีการบำรุงรักษาอุปกรณ์ดังกล่าวให้พร้อมใช้งานได้เสมอ

ข้อ ๑๐ หลักเกณฑ์และสุขลักษณะของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ให้บุคคลหรือหน่วยงาน ตามข้อ ๓ และข้อ ๔ ควบคุมกำกับหรือดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และสุขลักษณะของสถานที่กำจัด มูลฝอยติดเชื้อ ดังนี้

(๑) จัดให้มีพื้นที่แนวกันชนโดยรอบภายในอาณาเขตของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ จัดเป็นพื้นที่สำหรับปลูกต้นไม้ ถนน และรางระบายน้ำผิวดิน เพื่อลดปัญหาด้านทัศนียภาพและปัญหากลิ่นรบกวน

(๒) จัดให้มีลานสำหรับล้างภาชนะรองรับมูลฝอยติดเชื้อ อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ ที่เกี่ยวข้อง และลานนั้นต้องมีรางหรือท่อรวบรวมน้ำเสียเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย

(๓) มีการตรวจสอบมาตรฐานทางชีวภาพ อย่างน้อยวันละหนึ่งครั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดไว้ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบมาตรฐาน ทางชีวภาพในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๖๕

(๔) มีมาตรการ วิธีการ หรือแนวทางปฏิบัติ เพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่กระจาย ของเชื้อโรค สัตว์และแมลงพาหะนำโรค ฝุ่นละออง กลิ่น เสียง ความสั่นสะเทือน หรือการดำเนินการที่อาจ ก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง

(๕) ต้องจัดให้มีความเข้มของแสงสว่างภายในอาคารที่เพียงพอตามลักษณะงาน ให้เป็นไปตาม กฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๖) ต้องควบคุมและรักษาระดับความร้อนภายในอาคารที่มีผู้ปฏิบัติงานทำงานอยู่มิให้เกิน มาตรฐานตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้อง

(๗) มีการจัดเก็บมูลฝอยติดเชื้อที่ผ่านวิธีการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ หรือการทำลายเชื้อ ด้วยความร้อนแล้ว พักรอไว้จนกว่าผลการตรวจสอบมาตรฐานทางชีวภาพจะอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน จึงดำเนินการกำจัดมูลฝอยดังกล่าวตามข้อ ๒๘ ของกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

(๘) เศษของมูลฝอยติดเชื้อที่เหลือหลังจากการผ่านกระบวนการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำหรือ การทำลายเชื้อด้วยความร้อน มีการเก็บรวบรวมและจัดเก็บมิดชิด อย่างถูกสุขลักษณะเพื่อรอการเก็บขนไป กำจัดโดยวิธีกำจัดมูลฝอยทั่วไป

ส่วนที่ ๓

การดำเนินงานอื่น ๆ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๑ ให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ให้มีการใช้งานระบบบริหาร จัดการมูลฝอยติดเชื้อ (ระบบ E-manifest) ทุกครั้งที่มีการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับการขนมูลฝอยติดเชื้อเพื่อป้องกันการลักลอบทิ้งมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๖๕

ข้อ ๑๒ ให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ดำเนินการจัดตั้งสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ จัดให้มีการ รับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ในการรับฟัง ความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๖๑

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายโสภณ เอี่ยมศิริถาวร)

รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการสาธารณสุข

ประธานกรรมการสาธารณสุข

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขที่ 19229
วันที่ 27 เม.ย. 2569
เวลา

ที่ สธ ๐๙๒๔.๐๔/๒๗๕๗

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๗ เมษายน ๒๕๖๙

เรื่อง ขอส่งคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข เรื่อง แนวทางการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ การออกแบบก่อสร้าง และหลักเกณฑ์ด้านสุขลักษณะของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๖๙

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขฯ

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยคณะกรรมการสาธารณสุข ได้มีมติออกคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข เรื่อง แนวทางการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ การออกแบบก่อสร้าง และหลักเกณฑ์ด้านสุขลักษณะของ สถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๖๙ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๙ เพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือ ผู้ดำเนินกิจการรับทำการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ นำไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ การออกแบบก่อสร้าง และการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ด้านสุขลักษณะของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เหมาะสม ตามหลักวิชาการ

ในการนี้ กรมอนามัย จึงขอส่งคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข เรื่อง แนวทางการ พิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ การออกแบบก่อสร้าง และหลักเกณฑ์ด้านสุขลักษณะของสถานที่กำจัด มูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๖๙ เพื่อใช้สนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขให้กับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ตามที่ปรากฏในสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายแพทย์เรศฤทธิ์ ชัดชะสีมา)

รองอธิบดีกรมอนามัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมอนามัย

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๔๑๒๘

โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๔๒๐๐

คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข
เรื่อง แนวทางการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ การออกแบบก่อสร้าง
และหลักเกณฑ์ด้านสุขลักษณะของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ
พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยสมควรให้มีคำแนะนำแนวทางการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ การออกแบบ
ก่อสร้าง และหลักเกณฑ์ด้านสุขลักษณะของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัด
มูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือผู้ดำเนินการรับทำการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ
นำไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ การออกแบบก่อสร้าง และการปฏิบัติตาม
หลักเกณฑ์ด้านสุขลักษณะของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เหมาะสมตามหลักวิชาการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข
พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับคณะกรรมการสาธารณสุขในคราวประชุมครั้งที่ ๑๕๒-๔/๒๕๖๘ เมื่อวันที่
๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ จึงได้มีมติออกคำแนะนำต่อราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น
และแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ การออกแบบก่อสร้าง และสุขลักษณะ
ของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในคำแนะนำนี้

“การเผาในเตาเผา (Incineration)” หมายความว่า การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยการ
เผาในเตาเผาตามข้อ ๒๕ (๑) ของกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยใช้เทคโนโลยี
เตาเผาที่มีห้องเผามูลฝอยติดเชื้อและห้องเผาควัน การเผามูลฝอยติดเชื้อให้เผาที่อุณหภูมิไม่ต่ำกว่า
๗๖๐ องศาเซลเซียส และในการเผาควันให้เผาด้วยอุณหภูมิไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ องศาเซลเซียส

“การทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ (Steam Sterilization/Autoclave)” หมายความว่า การกำจัด
มูลฝอยติดเชื้อโดยการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ ตามข้อ ๒๕ (๒) ของกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ
พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่เป็นเทคโนโลยีการใช้ความร้อนแบบชื้นหรือแบบเปียก โดยการแทรกตัวของไอน้ำเข้าไป
ในมูลฝอยติดเชื้อภายใต้การควบคุมความดัน ร่วมกับอุณหภูมิและระยะเวลาการทำลายเชื้อที่เหมาะสม
เพื่อทำลายเชื้อแบคทีเรีย เชื้อรา ไวรัส และปรสิต ในมูลฝอยติดเชื้อ

“การทำลายเชื้อด้วยความร้อน (Thermal inactivation)” หมายความว่า การกำจัดมูลฝอย
ติดเชื้อโดยการทำลายเชื้อด้วยความร้อนตามข้อ ๒๕ (๓) ของกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ
พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยเป็นเทคโนโลยีการใช้ความร้อนแบบชื้นหรือแบบแห้ง เพื่อทำลายเชื้อแบคทีเรีย เชื้อรา ไวรัส
และปรสิตในมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ ๒ การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ให้ราชการ
ส่วนท้องถิ่นพิจารณากฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๕๕ กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัด
มูลฝอยติดเชื้อ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ และคำแนะนำนี้ประกอบการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น

ข้อ ๓ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการหรือกำกับดูแลหรืออนุญาต แล้วแต่กรณี
เกี่ยวกับการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อของบุคคลหรือหน่วยงาน ดังต่อไปนี้

(๓) ราชการ...

(๑) ราชการส่วนท้องถิ่น
(๒) ราชการส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่ดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง

(๓) บุคคลซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื่อภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม

(๔) บุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ดำเนินการรับทำการกำจัดมูลฝอยติดเชื่อโดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการตามมาตรา ๑๘

ข้อ ๔ ในกรณีที่มีสถานบริการสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายได้แจ้งดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื่อด้วยตนเองตามข้อ ๖ ของกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื่อ พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็นชอบตามคำแนะนำนี้ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๓ การเผาในเตาเผา

ข้อ ๕ พื้นที่สำหรับใช้เป็นสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื่อโดยวิธีการเผาในเตาเผา ควรพิจารณาความเหมาะสม ดังนี้

(๑) ห้ามใช้พื้นที่ดังต่อไปนี้ เป็นสถานที่ตั้งสำหรับการกำจัดมูลฝอยติดเชื่อโดยวิธีการเผาในเตาเผา

(ก) พื้นที่สำคัญด้านสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ที่มีความสำคัญระดับโลก ระดับชาติ และระดับท้องถิ่น อาทิ แหล่งโบราณคดี ประวัติศาสตร์ และปูชนียสถาน ซึ่งมีกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีประกาศไว้แล้ว แหล่งน้ำธรรมชาติหรือคลองขุด บ่อน้ำใต้ดินสำหรับผลิตน้ำประปาของชุมชน สนามบิน พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ และ ๒ พื้นที่อนุรักษ์ ป่าชายเลน ป่าสงวน ต้นน้ำลำธาร และพื้นที่เสี่ยงภัยธรรมชาติ ตามที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด

(ข) พื้นที่ห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

(ค) พื้นที่ห้ามตั้งโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

(ง) พื้นที่ห้ามก่อสร้างอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(๒) พื้นที่สำหรับใช้เป็นสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื่อ ควรตั้งอยู่ห่างจากแนวเขตติดต่อศาสนสถาน สถานศึกษา สถานเลี้ยงเด็ก สถานดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ป่วยพักฟื้นหรือผู้พิการ ที่พักอาศัยของประชาชน หรือสถานที่อื่นใดที่ต้องมีการคุ้มครองสุขภาพของประชาชนเป็นพิเศษ อย่างน้อย ๑๐๐ เมตรทุกด้าน เพื่อป้องกันปัญหาเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง

(๓) พื้นที่สำหรับใช้เป็นสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื่อ ควรเป็นพื้นที่ที่มีดินต่อเนื่องผืนเดียว และมีขนาดเพียงพอสามารถรองรับระบบเผามูลฝอยติดเชื่อและระบบอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๖ การออกแบบก่อสร้างระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื่อ ควรพิจารณาข้อกำหนดและหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) มีอาคารโรงเรือนที่ได้รับการออกแบบและก่อสร้างตามมาตรฐานทางวิศวกรรม มีความมั่นคงแข็งแรง มีขนาดเพียงพอและเหมาะสม สามารถรองรับระบบการเผามูลฝอยติดเชื่อและระบบอื่นที่เกี่ยวข้อง พร้อมมีระบบการระบายอากาศภายในอาคารให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(๒) มีระบบเตาเผามูลฝอยติดเชื่อที่ได้รับการออกแบบและก่อสร้างตามมาตรฐานทางวิศวกรรม เป็นเตาเผาแบบสองห้องเผาที่มีห้องเผามูลฝอยติดเชื่อ (ห้องเผาหลัก) และห้องเผาไหม้

อากาศเสีย...

อากาศเสีย (ห้องเผาควัน) โดยห้องเผาหลักต้องควบคุมอุณหภูมิการเผาไม่ต่ำกว่า ๗๖๐ องศาเซลเซียสและในการเผาควันให้เผาด้วยอุณหภูมิไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ องศาเซลเซียส โดยมีระยะเวลาในการเผาควันไม่น้อยกว่า ๒ วินาที

(๓) มีระบบบำบัดมลพิษทางอากาศ (Air Pollution Control System) ที่ได้รับการออกแบบและก่อสร้างตามมาตรฐานทางวิศวกรรมที่มีประสิทธิภาพสามารถบำบัดอากาศเสีย เช่น ฝุ่น แก๊สพิษ โลหะหนัก โดยอกซิน และฟิวแรน ให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๔) มีระบบป้อนมูลฝอยติดเชื้อ (Feeding) โดยผู้ปฏิบัติงานมูลฝอยติดเชื้อต้องไม่สัมผัสมูลฝอยติดเชื้อโดยตรง และระบบป้อนมูลฝอยติดเชื้อต้องมีระบบป้องกันควันหรืออากาศเสียจากห้องเผาไหลย้อนกลับออกมาสู่ภายนอกที่มีประสิทธิภาพ

(๕) มีระบบลำเลียงการถ่ายเถ้าหนัก (Bottom Ash) และเถ้าลอย (Fly Ash) ที่เกิดจากระบบการเผาไหม้ไปสู่ระบบเก็บกักและการขนส่งอย่างปลอดภัยและสามารถป้องกันการฟุ้งกระจายของฝุ่นละอองได้

(๖) มีปล่องระบายอากาศเสียทำจากวัสดุที่ได้มาตรฐาน สามารถดำเนินการตรวจวัดคุณภาพอากาศได้อย่างสะดวกและปลอดภัย โดยความสูงของปล่องระบายอากาศเสียให้มีความสูงขึ้นอยู่กับการคำนวณโดยใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและต้องไม่ต่ำกว่า ๒๐ เมตร

(๗) เตาเผามูลฝอยติดเชื้อ ที่มีความสามารถในการเผาสูงสุดตั้งแต่ ๕ ตันต่อวันขึ้นไป ต้องระบายมลพิษทางอากาศให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด อาทิ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂) ออกไซด์ของไนโตรเจน (NOx) คาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ไฮโดรเจนคลอไรด์ (HCl) ความทึบแสง ฝุ่นละออง ไฮโดรเจนฟลูออไรด์ (HF) สารประกอบไดออกซิน ให้มีการตรวจวัดและรายงานมลพิษอากาศจากปล่องระบายตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ให้แสดงค่าอุณหภูมิห้องเผาไหม้หลัก อุณหภูมิห้องเผาไหม้ควัน อุณหภูมิที่ออกจากระบบลดอุณหภูมิ และอุณหภูมิปลายปล่อง โดยแสดงผลเป็นรายเดือน และรายงานต่อราชการส่วนท้องถิ่น อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

(๘) มีที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่สามารถรองรับมูลฝอยติดเชื้อ อย่างน้อย ๗ วัน เพื่อรองรับภาวะฉุกเฉินและช่วงการบำรุงรักษาเครื่องจักร โดยมีขนาดเพียงพอที่จะเก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไว้ได้จนกว่าจะทำการกำจัด ทั้งนี้ ที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และสุขลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) มีลักษณะไม่แพร่เชื้อ และอยู่ในที่ที่สะดวกต่อการขนมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัด

(ข) พื้นและผนังต้องเรียบ ทำความสะอาดได้ง่าย

(ค) มีรางหรือท่อระบายน้ำทิ้งเชื่อมต่อกับระบบบำบัดน้ำเสีย

(ง) มีลักษณะโปร่ง ไม่อับชื้น

(จ) มีการป้องกันสัตว์และแมลงเข้าไป มีประตูกว้างพอสมควรตามขนาดของห้องหรืออาคาร เพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติงาน และปิดด้วยกุญแจหรือปิดด้วยวิธีอื่นที่บุคคลทั่วไปไม่สามารถที่จะเข้าไปได้

(ฉ) มีข้อความเป็นคำเตือนว่า "ที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ" ด้วยสีแดง และมีขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจนแสดงไว้ด้วย

(ช) จัดให้มีลานสำหรับล้างรถเข็นและภาชนะรองรับมูลฝอยติดเชื้อ อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ที่เกี่ยวข้อง และลานนั้นต้องมีรางหรือท่อรวบรวมน้ำเสียเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย

ในกรณีที่มีที่เก็บกักภาชนะเกิน ๗ วัน ต้องสามารถควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ที่ ๑๐ องศาเซลเซียส หรือต่ำกว่านั้น

(๘) มีระบบ...

(๙) มีระบบรวบรวมน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียพร้อมระบบฆ่าเชื้อโรค ที่ได้รับการออกแบบและก่อสร้างตามมาตรฐานทางวิศวกรรมที่มีประสิทธิภาพ สามารถบำบัดหรือปรับปรุงคุณภาพน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากทุกกิจกรรมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๑๐) มีพื้นที่สำหรับเก็บกักเถ้าหนัก (Bottom Ash) และเถ้าลอย (Fly Ash) ที่สามารถป้องกันการปนเปื้อนต่อสิ่งแวดล้อม

(๑๑) มีระบบในการนำเถ้าหนัก (Bottom Ash) ไปกำจัดเป็นประจำ โดยใช้วิธีการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) หรือปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๑๒) มีระบบในการนำเถ้าลอย (Fly Ash) ไปกำจัดเป็นประจำ โดยใช้วิธีการฝังกลบอย่างปลอดภัย (Secured Landfill) หรือปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๑๓) จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่และอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยและเหตุฉุกเฉิน รวมทั้งเอกสารแสดงขั้นตอนการแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ทั้งนี้ ต้องมีการบำรุงรักษาอุปกรณ์ดังกล่าวให้พร้อมใช้งานได้เสมอ

ข้อ ๗ หลักเกณฑ์และสุขลักษณะของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ให้บุคคลหรือหน่วยงานตามข้อ ๓ และข้อ ๔ ควบคุมกำกับหรือดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และสุขลักษณะของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ดังนี้

(๑) จัดให้มีพื้นที่แนวกันชนโดยรอบภายในอาณาเขตของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ จัดเป็นพื้นที่สำหรับปลูกต้นไม้ ถนน และวางระบายน้ำผิวดิน เพื่อลดปัญหาด้านทัศนียภาพจากการเผาและปัญหากลิ่นรบกวน

(๒) มีมาตรการ วิธีการ หรือแนวทางปฏิบัติ เพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อโรค สัตว์และแมลงพาหะนำโรค ฝุ่นละออง กลิ่น เสียง ความสั่นสะเทือน หรือการดำเนินการที่อาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง

(๓) มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๔) ต้องจัดให้มีการตรวจสอบแสงสว่างภายในอาคารที่เพียงพอตามลักษณะงาน ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๕) ต้องควบคุมและรักษาระดับความร้อนภายในอาคารที่มีผู้ปฏิบัติงานทำงานอยู่ มิให้เกินมาตรฐานตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๖) จัดให้มีแผนป้องกันและระงับเหตุฉุกเฉิน รวมถึงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและระงับเหตุฉุกเฉิน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

ส่วนที่ ๒

การทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ และการทำลายเชื้อด้วยความร้อน

ข้อ ๘ พื้นที่สำหรับใช้เป็นสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยวิธีการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ หรือการทำลายเชื้อด้วยความร้อน ควรตั้งอยู่ห่างจากแนวเขตที่ดินติดต่อ ซึ่งเป็นที่พักอาศัยของประชาชนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงอย่างน้อย ๕๐ เมตร ทุกด้าน เพื่อป้องกันปัญหาเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง

ข้อ ๙ การออกแบบ...

ข้อ ๙ การออกแบบก่อสร้างระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยวิธีการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำหรือการทำลายเชื้อด้วยความร้อน ควรพิจารณาข้อกำหนดและหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) เป็นอาคารหรือห้องแยกเฉพาะเป็นสัดส่วน มีความมั่นคงแข็งแรง ปิดมิดชิด มีขนาดเพียงพอและเหมาะสม สามารถรองรับระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อและระบบอื่นที่เกี่ยวข้อง พร้อมมีระบบการระบายอากาศภายในอาคารที่เหมาะสม เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(๒) ระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อมีประสิทธิภาพสามารถทำลายเชื้อโรค อาทิ แบคทีเรีย เชื้อรา ไวรัส และปรสิตในมูลฝอยติดเชื้อได้หมด

(๓) มีการควบคุมและบันทึกข้อมูลการทำงานของระบบฯ เช่น อุณหภูมิในการฆ่าเชื้อ แรงดัน และระยะเวลาการฆ่าเชื้อในแต่ละรอบของการใช้งานให้เป็นไปตามมาตรฐานของผู้ผลิต

(๔) มีที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่สามารถรองรับมูลฝอยติดเชื้อ อย่างน้อย ๗ วัน เพื่อรองรับภาวะฉุกเฉินและช่วงการบำรุงรักษาเครื่องจักร โดยมีขนาดเพียงพอที่จะเก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไว้ได้จนกว่าจะทำการกำจัด ทั้งนี้ ที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และสุขลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) มีลักษณะไม่แพร่เชื้อ และอยู่ในที่ที่สะดวกต่อการขนมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัด

(ข) พื้นและผนังต้องเรียบ ทำความสะอาดได้ง่าย

(ค) มีรางหรือท่อระบายน้ำเสียเชื่อมต่อกับระบบบำบัดน้ำเสีย

(ง) มีลักษณะโปร่ง ไม่อับชื้น

(จ) มีการป้องกันสัตว์และแมลงเข้าไป มีประตูกว้างพอสมควรตามขนาดของห้องหรืออาคาร เพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติงาน และปิดด้วยกุญแจหรือปิดด้วยวิธีอื่นที่บุคคลทั่วไปไม่สามารถที่จะเข้าไปได้

(ฉ) มีข้อความเป็นคำเตือนว่า “ที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ” ด้วยสีแดง และมีขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจน แสดงไว้ด้วย

(ช) มีลานสำหรับล้างรถเข็นอยู่ใกล้ที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ และลานนั้นต้องมีรางหรือท่อรวบรวมน้ำเสียเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย

ในกรณีที่มีที่เก็บกักภาชนะเก็บ ๗ วัน ต้องสามารถควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ที่ ๑๐ องศาเซลเซียส หรือต่ำกว่านั้นได้

(๕) มีระบบรวบรวมอากาศเสียที่เกิดจากภายในห้องหรืออาคารระบบกำจัด เพื่อรวบรวมอากาศเสียที่เกิดขึ้นเข้าสู่ระบบบำบัดมลพิษทางอากาศ

(๖) มีระบบบำบัดมลพิษอากาศที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และต้องเปิดใช้งานตลอดเวลาที่มีการใช้งานระบบฯ รวมถึงมีการตรวจสอบประสิทธิภาพการทำงานของระบบบำบัดและการบำรุงรักษาอย่างเหมาะสม มีการควบคุมมาตรฐานอากาศเสียหรือกลิ่นที่ระบายออกทางปล่องระบายอากาศหรือจากอาคารดำเนินการ โดยต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหาเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง

(๗) มีระบบรวบรวมน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียพร้อมระบบฆ่าเชื้อโรคที่มีประสิทธิภาพ สามารถบำบัดหรือปรับปรุงคุณภาพน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากทุกกิจกรรมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๘) จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่และอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยและเหตุฉุกเฉิน รวมทั้งเอกสารแสดงขั้นตอนการแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ทั้งนี้ ต้องมีการบำรุงรักษาอุปกรณ์ดังกล่าวให้พร้อมใช้งานได้เสมอ

ข้อ ๑๐ หลักเกณฑ์...

ข้อ ๑๐ หลักเกณฑ์และสุขลักษณะของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ให้บุคคลหรือหน่วยงานตามข้อ ๓ และข้อ ๔ ควบคุมกำกับหรือดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และสุขลักษณะของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ดังนี้

(๑) จัดให้มีพื้นที่แนวกันชนโดยรอบภายในอาณาเขตของสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อจัดเป็นพื้นที่สำหรับปลูกต้นไม้ ถนน และวางระบายน้ำผิวดิน เพื่อลดปัญหาด้านทัศนียภาพและปัญหากลิ่นรบกวน

(๒) จัดให้มีลานสำหรับล้างภาชนะรองรับมูลฝอยติดเชื้อ อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้อง และสถานที่นั้นต้องมีรางหรือท่อรวบรวมน้ำเสียเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย

(๓) มีการตรวจสอบมาตรฐานทางชีวภาพ อย่างน้อยวันละหนึ่งครั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบมาตรฐานทางชีวภาพในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๖๕

(๔) มีมาตรการ วิธีการ หรือแนวทางปฏิบัติ เพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อโรค สัตว์และแมลงพาหะนำโรค ฝุ่นละออง กลิ่น เสียง ความสั่นสะเทือน หรือการดำเนินการที่อาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง

(๕) ต้องจัดให้มีความเข้มของแสงสว่างภายในอาคารที่เพียงพอตามลักษณะงาน ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๖) ต้องควบคุมและรักษาระดับความร้อนภายในอาคารที่มีผู้ปฏิบัติงานทำงานอยู่มิให้เกินมาตรฐานตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๗) มีการจัดเก็บมูลฝอยติดเชื้อที่ผ่านวิธีการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ หรือการทำลายเชื้อด้วยความร้อนแล้ว หากรอไว้จนกว่าผลการตรวจสอบมาตรฐานทางชีวภาพจะอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานจึงดำเนินการกำจัดมูลฝอยดังกล่าวตามข้อ ๒๘ ของกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

(๘) เศษของมูลฝอยติดเชื้อที่เหลือหลังจากการผ่านกระบวนการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำหรือการทำลายเชื้อด้วยความร้อน มีการเก็บรวบรวมและจัดเก็บมิดชิด อย่างถูกต้องสุลักษณะเพื่อรอการเก็บขนไปกำจัดโดยวิธีกำจัดมูลฝอยทั่วไป

ส่วนที่ ๓

การดำเนินงานอื่น ๆ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๑ ให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ให้มีการใช้งานระบบบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อ (ระบบ E-manifest) ทุกครั้งที่มีการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับการขนมูลฝอยติดเชื้อเพื่อป้องกันการลักลอบทิ้งมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๖๕

ข้อ ๑๒ ให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ดำเนินการจัดตั้งสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๖๑

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายโสภณ เอี่ยมศิริถาวร)

รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการสาธารณสุข

ประธานกรรมการสาธารณสุข